

пентрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 46.

Luni, 11. Noembrie

1846.

СКЪРТЪ ИСТОРИЕ

деспре дичепѣтъ Вършедѣлѣи шѣ
ромъвиі лѣи.

Брѣмътоареа исторіорѣ авѣиѣ порочіеа
а о авѣи дела зѣ ромънѣ вѣтрѣнѣ, шѣ дѣи
процѣсеа а о пѣвлѣка пентрѣ паивѣтатеа
шѣ интересѣа еі, дѣделегѣндѣсе ачеаа де
сіне дѣсѣш, кѣ грезѣмънтѣл респѣндеріи
пентрѣ адевѣрѣл еі каде пѣмаі асѣра а
челѣіа дѣн аа кѣрѣіа рѣст ам авѣіт'о. Кѣ
прѣнсѣа исторіеі е ачестѣ: Шѣ ом оаре
каре ера пѣстор ла Баніа (зѣ сат дѣ Ал
маж дѣ ромъно-ванатіческѣа реѣіment),
зѣде а пѣсторіт тѣрме де капре кѣ ток
теала: ка стѣпѣнѣсеѣ дѣ тот авѣл сѣі
деа дѣ лок де сѣмѣрѣе кѣтева капре.
Аша дѣ авѣл ѣптеіѣ асеменеа фѣкѣтеі ток
теле а кѣпѣтат кѣтева капре, пре каре
дѣсемѣндѣшіле шѣ вѣгѣндѣле дѣ тѣрма
стѣпѣнѣлѣі сеѣ ле а пѣсторіт дѣпревѣл;
пѣ мѣлѣт дѣсѣ дѣпѣ ачеаа аѣ веніт лѣиі
шѣ пре тоате капреле лѣі челе дѣсемѣнате
ле аѣ тѣкѣат. Аша а пѣдѣіт мѣшелѣл пѣ
стор шѣ дѣ авѣл вртѣтор. Маі черкѣн
дѣшѣі порокѣл шѣ дѣ аа треілеа ап шѣ
тѣкѣндѣлѣі лѣиі шѣ сѣмѣрѣіа ачестѣі ап шѣ
а пропѣс а пѣрѣсі ачел пѣмѣнт, зѣде л
гопѣще непорочіа шѣ а'шѣ черка порокѣл

маі департе. Аша ешѣнд дѣн ачел дѣнѣт
мерсе дѣрѣнт кѣтре деалѣрѣле Вършедѣ
лѣі — атѣнчѣ песте тот пѣдѣроаце шѣ сѣл
ватіче, акѣм кѣлѣivate шѣ дѣзестрате кѣ
фрѣмоаце вѣі, — шѣ се ашезѣл дѣ Пѣлѣш
(акѣм сатѣл чел маі апрѣне де Вършед.
Ачѣ іарѣ маі фѣ врео кѣдѣіа апѣ пѣкѣрар
тот кѣ токтеала де маі пайнте, пѣпѣл кѣнд
фаворѣндѣі фортѣна ажѣпсе стѣпѣл де о
фрѣмоацѣ тѣрмѣ де вѣте. Дѣ ачеастѣ
старе ешѣ дѣн Пѣлѣш шѣ се ашезѣл кѣ
локѣнда маі апроапе де деалѣрѣі дѣтрѣн
шес фрѣмос дѣсѣ пѣрѣсіт шѣ дѣкѣнѣіѣ
рат жѣмѣтате кѣ пѣдѣре шѣ жѣмѣтате кѣ
рѣте, вѣлѣдѣ. Дѣтр'ачел лок трѣіа пѣкѣ
рарѣл фѣрте 'ндѣстѣлат: дѣн о парте пѣ
дѣрѣа'і да летпѣе, іарѣ дѣн чевалалтѣ рѣ
теле шѣ вѣлѣдѣле дѣ прѣсѣсіа кѣ пѣшѣіпѣ
шѣ кѣ пѣщѣі шѣ тот преажѣмѣтѣл ачела дѣ
ера ка шѣ зѣ раіѣ шѣ лѣі, шѣ вѣтелор лѣі.
Стареа феріче а пѣкѣрарѣлѣі ачестѣіа трасе
пре маі мѣлѣдѣі ромънѣі де прѣн Бѣнат, дѣн
Цара ромъноаскѣ шѣ дѣн Ардеал а се а
шеза ачѣ. Ачестѣі венетічѣі фортарѣ зѣ сат
ла дѣчепѣт мѣкѣд шѣ не'сѣмѣнат, дѣр дѣ
пѣ ачеаа тот маі шаре, дѣ локѣл каре шѣ
пѣпѣл астѣзѣі, ка о парте де кѣтре мѣнте
а Вършедѣлѣі, се пѣмѣще чѣкѣрѣі-ма
халѣ, негрѣшѣіт пентрѣ ачеаа, фѣндѣкѣ фѣ

меіле ромънілор дъпъ datina лор пъртаѣ ші атънчі ка ші акъм кіделі саѣ опреѣе ші котрінѣе чіѣкрате. Сатълзі пѣсеръ пѣшеле: Вършеѣ, дела деалъріле пе вѣде а локвіт пѣкърарѣл ѣрзітор, каре сѣнт дѣ Алтаж дѣтре Баніа ші Рѣдъріа ші дъпъ спѣса вѣтръпълзі історісітор се кіатъ Вършеѣ*). Пъпъ аічі історіа вѣтръпълзі modіфікатъ пѣмаі дѣкът чере регларітатеа ші кіарітатеа лімвеі ші астілълі. Де ачі дѣколо везі віне локвіторіі тот се маі дѣмълдірѣ, пъпъ кѣнд ажѣсе Вършеѣл — маі прімінд дѣ сіпъл сѣѣ ші о парте дѣсемпатъ де сѣрві ші де ѣертмані — а се ѣаче ораш, ка каре тот се маі дѣнавѣѣѣе ші дѣѣртмсеѣеазъ дѣ тѣте прівінѣеле, ші кѣ воіеа лзі Dѣтнезеѣ дѣ скѣрт се ва порѣчі кѣ прівілеѣіе де ліверъ реѣіе ѣетате, дъпъ ѣе ресолѣдіа спре а ѣест скоп с'а ші сѣвскріс де реѣе. Нѣ вреѣ а тѣ словозі ла о ѣенералъ дескріе ре а Вършеѣлзі, ка сѣ арѣт ѣелор ѣе пѣл кѣпоск ші коажа саѣ скоарѣа ші сѣтѣвѣреле лзі. — Тоате аѣестеа ле трек кѣ тѣчереа ші тѣ пѣдестълез а арѣта пѣмаі кѣт пері ромънітатеа дѣ Вършеѣ, кѣт се сѣгрѣтѣ ачі спіртѣл наѣіонал ал еі ѣакъ дѣ наѣере пѣтѣрѣ тотдеавна. Кред кѣ тот омѣл кѣ мінте сѣпѣтоасъ ші аѣеръ, кѣрві е кѣпоскѣт дѣ кѣтѣа статѣл ромънілор де пе гіпъл патріарѣлзі Чарновіч ші пъпъ маі дѣкоачі, ва пѣтеа лесне прі-

ѣе кѣселе дѣѣетеі перірі ші дѣ Вършеѣ, ші орі знде сѣнт ромъні кѣ сѣрві аместекаѣі, кѣчі д'атънчі ші пъпъ 'n zіoa d'астъзі ромъніі — де ші мѣлт маі пѣмероші, ѣосъ ѣѣрѣ пѣтере, ѣѣрѣ кѣпетеніе дѣ каре сѣ се поатъ рѣзіма ші де каре сѣ се поатъ дѣдрепта ші манѣѣѣе дѣ лѣкѣрріле школастіѣе, вісеріѣѣі ші релеѣеонаре — дѣпрезлѣндѣсе кѣ сѣрвіі ка кѣ піѣе ѣраѣі аі сеі — кѣт се сокоѣеаѣ — ші ѣіі аі зпії вісерічі — дѣ тоате лѣкѣрріле атѣрнѣтоаре де вісерікѣ, де шѣлѣ ші пріп дѣѣлзінѣа релеѣіі ші дѣ кѣсѣторіе, везі віне кѣ аша се адѣтѣпірѣ а прімі лімѣа сѣрѣеаскѣ маі ѣпѣіѣз дѣ вісерікѣ ші дѣ шкоалъ лѣсѣнд а се адѣпа копії лор тот дѣтѣрѣ аѣеаш лімѣъ кѣ елементеле ѣетіріі, скріеріі, кѣтѣрріі вісеріѣѣі ші а кѣпѣіѣнѣеі де Dѣтнезеѣ, іарѣ дъпъ аѣеа пе знде се аместекарѣ дѣ кѣсѣторіе о дѣтѣрѣдішарѣ лімѣа сѣрѣеаскѣ ка пре ѣеа пѣрпнѣеаскѣ дѣтѣрѣвнѣдѣндѣо ші дѣ віаѣа ѣаміліарѣ, каре аша пе пѣсіпѣіте лѣднѣнѣші ші дѣтѣрпнѣнѣші іпѣлзінѣа пріп капалѣл вісерічіі ші ал шѣлѣі дѣ есенѣіа ші ѣелорамалѣі ромъніі маі пѣднѣ аѣ пічі дѣкѣт аместекаѣі кѣ сѣрві, трѣвзі неапѣрат іѣвіреа де наѣіоналітатеа ші літератѣра ромънеаскѣ парте маре сѣ кадѣ дѣ авісѣл деѣітѣрріі, ші сѣтѣвѣреле ромънітѣднѣі сѣ пѣтѣрезіаскѣ дѣ інімеіе семенілор сеі. Аша пі се дѣтѣтпѣлѣ прѣтѣтнѣдені кѣ лімѣа, кѣчі сѣрѣеа адѣсе прѣтоѣі ромъніі а ѣі дѣ контакт кѣ елементе стрѣне. Дѣсѣ прѣпѣсѣл меѣ пѣ е а кѣвѣпѣта д'астѣдатъ маі пе ларѣ дескріе аѣеаста дѣкѣт ѣе сѣѣере історіоара де ѣаѣѣ; воіѣ сѣ тѣ дѣтора аша дар іарѣ ла таткѣ. Дъпъ ѣе с'а дѣѣіпѣдат Вършеѣл

*) Аѣест пѣме се паре а се траѣе дела вѣрпнѣ (verriculum, scirpicula), каре аре аналоѣіе кѣ італікѣл: verso, каре пе лѣпѣг алтеле маі дѣсемнеазъ: вѣрѣтѣ аѣкѣ: шір, трѣсѣрѣ, ліпіе ші кѣраре, лѣтѣре, парте, преажѣтѣ, ѣоастъ (а деалълі).

prin români, *) în timp lung, care se distinde până după venirea episcopului Ioan Ioanovici **) din aचेастъ diezeа ші аше-
 zarea лѣ дн recidînda дела Карансеш,
 epîri zîii къ некърмат с'а днтревъндат
 ачї дн Вършед лимва ромънеаскъ ші дн
 шкоалъ ші дн вісерікъ, къчї ромънілор
 ле венісеръ преоці ші даскълї дн Цара ро-
 мънеаскъ; дар се шїе кам че лимвъ пе
 ера пе атъчї лимва школастїко вісерїчеа-
 скъ. Свѣт зрѣторїї епіскопї: Викентїе
 Поповїч, I. Шакавент ші Петръ Відак пе
 кънд пѣтеръл сѣрвїлор тот маї крещеа
 се днтревънда лимва ромънеаскъ пе лън-
 гъ чеа сѣрвеаскъ. Дъпъ мъртеа лѣ Відак
 днсъ адміністраторъл diezeаn архїmandpї-
 тъл Радивоїевїч скоасъ кърціле ромънещї
 дн амъндобъ вісерїчїле, шї днтрѣ зрѣмареа
 опрїрїї лѣ днчетъ днтревъндареа лимвеї
 ромънещї дн вісерїчїле Вършедълѣ. Дар
 прїмїнд кърма diezeїї епіскопъл Максим
 Манзіловїч (ромън пѣскът дн diezeа Ара-
 дълѣ), ачеста їаръш реднтродъсе есілата
 лимвъ ромънеаскъ дн вісерїка катедралъ,
 днсъ ачеастъ а лѣ вреднїкъ де ладъ фа-
 птъ пѣ пѣтѣ днделънг къста, къчї пѣцінїї
 сѣрвї, дар шї ромънїї прїн късѣторїї шї
 алте релѣції къ тотъл сѣрвїдї стетеръ къ
 енерціе дн контръ, пѣпъ кънд ісвѣтїръ а
 скоте къ тот къ рѣдъчїнъ лимва ромънеа-

скъ дн вісерїкъ шї а о днтрїнде песте
 прагъл фѣкѣт маї мѣлт прїн semenїї еї ка
 пре о непрїетїнъ стрїкътоаре. Ачеастъ
 некрещїнеаскъ шї нефрѣдеаскъ пѣмаї дн
 зрѣ шї трѣоїе пѣрчеасъ фаптъ а сѣрвїлор
 шї семї-ромънілор Вършеденї adъse пре
 епіскопъл ла компѣтїміре шї фѣкѣ де се
 deskїce лимвеї ромънещї капела са resi-
 denціоналъ, знде тїперъл клер ромънеск
 шї свѣт зрѣторъл епіскоп архїепископъл
 шї мїтрополїтъл де акъм Іосїѳ Раїачїч шї
 пѣпъ астъзї свѣт възъл шї харнїкъл епі-
 скоп Стефан Поповїч аскълтъ, шї іеа парте
 ла сѣзъвеле dîmnezeїенїї. Ачеста е о
 скъртъ історїоръ а Вършедълѣ шї а ро-
 мънілор лѣ, care de шї сѣптъ маї пѣме-
 рошї декът сѣрвїї, шї мѣлці днтре еї маї
 авъці професїонїстї, пегъдеторїї, пе към шї
 днтрїгадї (дерегъторїї); тотъш фїнд къ
 пѣ пѣмаї къ пѣагъ а фї ромънї, чї пїчї
 ворвек вѣкзрос ромънеде, їар d' ашї
 кълїва лимва пїчї дн къдет пѣ ле віне;
 де ачееа элементъл шї література націо-
 налъ пентрѣ ромънїї Вършедълѣ с'а стїне
 шї а перїт пентрѣ totdeauna.

В—Іа. Т—х.

Дн къціг археологїк.

Ла Търда дн Трансїлванїа с'аѣ скос
 дн пѣтѣптъ о фїгѣръ вѣрсатъ дн метал.
 ка треї полїкарї палтъ, треї лънгъ шї зп
 полїкарїс гроасъ. Партеа дн сѣс а трѣ-
 пѣлѣ сеатъпъ къ о фечоръ пентосъ, пѣ-
 рѣл капълѣ днвълїт къ о батїстъ, орнатъ
 къ о diademъ неколдзратъ, фада еї desco-
 перїтъ катъ дренг днаїнте; песте мїжлок
 аре о чїнгъторе. Фїгъраї есте ка а въл-

*) Doinnї контрарї днї вор ерта ачеастъ ес-
 пресіе, пѣпъ че пѣ вор да деплїнъ днкредїн-
 даре деспре адевъръл контрар,

**) Ачеста а венїг де песте Дъпъре, — а фзудат
 recidînda епіскопалъ чеа де астъзї дн Вър-
 шед, знде дъпъ мѣтареа са дела Карансе-
 веш шї ел шї тоцї зрѣторїї епіскопї аї die-
 zеzeї Карансешълѣ аѣ recidit.

de атътеа орі, къчі п'аѣ кѣмпънит нічі де-
кѣм кѣвъотѣл „desperans,“ каре се чѣте-
ще атѣт ла Flavius Vopiscus, кѣт ши ла
Eutropius, каріи фъръ съ спѣие лѣтѣрит
прічина пентрѣ кареа Аврелиан скоаце дѣн
Dacia реціментеле, скрісерѣ пѣтаі, кѣ де-
сперънд а о маі пѣтеа стѣпъні о пѣрѣсі
шчл. Ачі дѣскріпціа сѣс възѣтѣ рѣварсѣ
лѣтѣнѣ дорітѣ. Колоніціи лѣкѣиторі дѣн
Dacia не маі пѣтѣнд сѣфері крѣзімеа лѣі
Аврелиан *), револтеазѣ асѣпра лѣі кѣтотѣ
пѣтереа, варсѣ сѣпѣе пѣтл (вѣпѣ ѳрѣ то-
кѣа кѣм фѣкѣрѣ колоніціи англиі nord-
амерікані дѣн веакѣл трекут асѣпра Бріта-
ніеі, скѣпънд де жѣгѣл еі), сілеск не ле-
ціоане а пѣрѣсі Dacia ши а трече песте
Дѣпѣре. — Фігѣра Sphynx се пѣнѣ ла ро-
mano-daci дѣн капѣтѣл стѣндартелор (стеа-
гѣрілор), ка ла романі вѣлтѣрїи, каре ши
ла фігѣра Дѣлі гр. Кемени се кѣнѣще ши
де аколо, кѣ дѣн жос аре ши зп кѣіѣ де
фер, лѣнг де патрѣ полікарі, дѣдѣпеніт
таре, меніт спре а се дѣфѣце деасѣпра ла
стѣндартѣл остѣшеск. Адаогѣ ла ачеаста
літереле формате не фігѣрѣ децѣл де марі
спре а се пѣтѣ чіті дѣн депѣртаре. Аша
дар вѣчѣрї дако-romane, саѣ маі вѣне лѣп-
чіле ачелора фѣсерѣ, каре дѣн лѣпте фѣ-
рїосе адѣсерѣ не тіранѣл Аврелиан ла дес-
пѣдежде, ши не леціоне каре алтѣнтре-
леа ера дѣдате фѣрте вѣне а тѣчела ши а
сѣгрѣта попѣрѣ ле алѣпгарѣ ши ле сілірѣ
а се рѣтраѣе дѣн Dacia, ка съ пѣ маі пѣ-

дѣаскѣ ши маі рѣѣ. Теміс, зѣіца дрепѣтѣ-
дїи ера кѣматѣ дѣн ажѣторіѣ не стѣндар-
теле колоніцілор спре а сѣѣрша лѣндѣрї-
ле ши а змілі не тіран. Дѣн адеѣвр аче-
ле лѣпте тревѣе сѣ фѣе фост фѣрте крѣпчѣне
ши фісіонотіа Дачіеі не атѣнчі кѣ тотѣл
фїороасѣ. Романіи, кѣм пѣтѣ еі пѣрѣсі о
царѣ аша богатѣ де атр, де саре ш. а.
фѣрѣ чеа маі фѣрїоасѣ апѣраре? ши іа-
рѣш, лѣкѣиторіи Дачіеі кѣм съ пѣ спеле
кѣ рѣсѣѣпаре крѣпчѣнѣ зміліреа фѣкѣтѣ
лор дела Галліен дѣнкоаче? Дѣн адеѣвр
чїне сѣ рѣшїнеазѣ а фї зрѣташ орі ал да-
чїлор, орі ал колоніцілор дѣн Dacia есте
зп вастард дѣн сѣфлетѣл сѣѣ.

Мѣлте дїспѣте аѣ кѣрс пѣпѣ акѣм ши
асѣпра скрісорїи че ва фї domnit дѣн Dacia
odїноарѣ, дѣсѣ тоате фѣрѣ врезн рѣстл-
тат сігѣр. Sphynx ал Дѣлі граф Кемени ар
адеѣвері ши атѣта, кѣ скрісоареа ши лімба
адміністраціеі дѣн Dacia лібератѣ де ро-
мані ар фї фост еліна, кѣчі адїкѣ лімба
dachїкѣ орі каре ва фї фост ачѣеа пѣ се
скріа, чел пѣдїн пѣ авѣт нічі о зрѣтѣ де
асемѣнеа лімѣѣ скрісѣѣ. Дѣсѣ спре а кѣ-
щїга о деплінѣ дѣнкрѣдїнцаре історїкѣ дѣн
пѣнтѣл ачѣста с'ар маі чере дѣнкѣ зпеле
адеѣверїнде (testimonia) D. Talson маі а-
фѣл, кѣ лімба поастрѣ ромѣпѣ кѣм се
ворѣеде ачѣеа дѣн Moldavia кѣ Бѣсаравїа,
дѣн Цара ромѣпѣаскѣ, дѣн Трансїлѣванїа, Бѣ-
ковїна ши Бѣнат ар фї зп вїѣ профїл (фї-
сіонотїе, фадѣ) а сармадїлор, гедїлор ши
а романїлор, карїи вїедѣнд дѣнпрезѣпѣ а-
тѣтеа веакѣрї дѣші формарѣ ачѣеастѣ лім-
ѣѣ поаѣ, дѣпѣ че еі се лѣптарѣ дѣнпрезѣ-
пѣ пентрѣ лібертате асѣпра лѣі Аврелиан
ши дѣі алѣпгарѣ леціоанеле, дѣнпрезѣпѣ ши
дегѣгѣторїи чївїлі. Лімба ромѣпѣ пѣ се

*) Aurelianus. . . . Dacia ripensi oriundus:
vir in bello potens, animi tamen immodici et
ad crudelitatem propensioris, quique Gothos
strenuissime vicit... скріе де ел ши Еутро-
піе Libr. 9 cap. 9. Fed.

афлъ дн Mesia. Дакъ днсь попоръл рo-
man ар фї тревът dia Dacia дн Mesia, ро-
тѣнїи ши лимба лор ар тревъи съ се афле
аколо, iar пѣ аичї.

Че е конциинда саѣ къцетъл?

Конциинда е ъптеїа фрѣнт ал десѣ-
швратеї дежвдекърї; конциинда е ъптеїа
днвѣдътоаре а отѣлѣ днчепътор де а
къцета; конциинда е ачел pond, каре дн-
трънїт къ inima поастръ фаче асемене-
къмпълъ - equilibrium — днтре сїне ши
днтре патїмї: конциинда е артъ датъ нѣ
дела патъръ, каре апъръ їзвїреа кърпе
deaproapele de egoїsm саѣ сїнїзвїре; кон-
циинда не тѣлпъ а ѣтѣла не калеа аде-
върлѣї; къ зп кѣвѣнт конциинда е ачел
вещїзтъ zeitate, каре а днсѣфлат ши а
новѣдъїт вїнефѣкторъл спїрїт ал лѣї Со-
врате, л'а петрекът prin днтреагаї вїацъ
ши а кърмъїт соартеа лѣї кїар ши днтръ
ачелаш timp, кѣнд къ сѣфлет днпѣкат а
деветт покалѣл тордїї.

В—їа, Тїпѣл.

Domnъл те ѣ!

Ўна дїн челе днтье атрївѣтърї але
кѣвѣнтъторїлѣї чѣл фаче demn de rangъл
сеѣ, ка пре зп пѣтѣнт вѣн de semїнда
дн ел арѣкатъ, есте рекъноциинда, пре-
към де контра ingratїtdenea л'а degradеа-
лъ дїн треапта, ла каре л'а днлѣдъ креато-
рѣл, destїнѣнд дн ел скопѣл плѣствїреї
сале ши л'а ковоаръ маї жос ши декът пре
фїаре, каре, прекъм есемпле маї тѣлте пї
ле арътаръ, пре лѣлгъ тоатъ крѣзїтеа

лор, се пар' а фї сепсївеле къртъ вїнефа-
чере. Непѣтѣнд ампїтере акъм deodatъ
а'тї днфѣдїша сїмдїмѣнтѣл концииндеї ме-
ле пентръ о еверѣесїе кърпѣтатъ дела о
персоанъ їлѣстръ а патрїеї меле, те роу
вїневоеїде а тїпърї дн Фоаеа Dтале Акро-
стїхъл алѣтѣрат, че се deklареазъ къ пѣ-
теле ачестѣї фѣкѣторїѣ de vine, пѣ пѣмаї
mie, чї тѣлтора.

Глорїа та, преа повїлѣ вѣлстаре ресърїтъ
Din трѣнкїа крескѣт prin Еон, а арѣорѣї тѣрїгъ,
Рѣдїкъ спре чер крецетѣл 'н а са кѣвїомїе,
Кѣ 'н пентѣл тѣѣ sentimentал, пѣтрѣнс de dїомїе,
Іоана дндѣрѣїлор де сѣс с'аѣ decemnat,
Шї 'нфортѣнатѣл пѣрѣре ла тїнеї асїлат.
Гѣндїреадї їнспїрѣндѣсе де леѣеа лѣї Zeѣ сѣнтъ,
Voїндеї лѣї сѣнѣсѣдїї пре inima та вѣлндѣ.
O Doamne! фїе воса та, днтрїстѣѣїнѣ аї zїc;
Тѣтѣеа тѣлѣметїрїлор ка David ia trimїc.
Реварсѣ вїнефачереа а та дескїсѣ дреаптъ,
Шї пашїї тѣї днпїнтенїї зѣлѣнд пре калеа
дреаптъ.

Ideea абсолѣтѣлѣї, дїздеѣл тѣѣ deРАЗ
Vїргѣтеа сѣїгорїлор те карактерїзазъ.
Enea де пѣрїнтѣ авѣнд евланїа тѣ арагъ
Къртъ пенадїї ши пѣскѣторї, і патрїоцїї аматъ,
Grandea тѣрїторїлор ама днсѣшїрї вѣне,
Сїлѣндоареа'шї афлъ 'н адевѣр, етернеле кѣлѣне.
Lарїгатеа, градїа ши ценерозїтатеа,
Ізвїреа вїнелѣї комѣн, їзвїреа де дрептате:
Корѣне сѣнт, чѣ аѣ стрѣлѣчїт не четѣденїї дн лѣше,
Пре пашїї prin иї днлѣдънд, лѣаѣ дат їлѣстръ пѣте.
Arma фър' сѣат сїнгъръ а тѣлѣї пѣ поате:
Бърѣатѣл Romeї zїсесе ал лѣї о стрѣлепоате!

Ўн пѣтп де анѣ тареле ачел днпѣрат
Аѣ ачентат, кѣнд зп прїват пѣ авѣнд алт че їаѣ дат,
Demneазъ версѣрѣїле че дїе ле дїктеазъ
O inїмъ, че сїнчеръ талапѣл тѣѣ стїмеазъ:
К' ачесте поартъ сїмѣлѣл рекъноцииндеї меле,
Къртъ о вїнефачере, че 'н зїлеле, шїї, греле,

Дитінесміаї, ші п'аї лъсат пре фїї ші пре пърїнте
Персекѹтат де чел інград, дп лакріта фервінте.
Пъстреазѹї фїлъ пзмеле, прїп еві дп неѹтаре,
Ші афле'ші мѹза поверѹ дп зелл еї ертаре.

Іашї 1846, Окт. 17.

Дпщїїндаре деспре тїпърїреа кѹвѹп-
търїлор вісерїчеѹї.

Дїп ачеастъ дпщїїндаре трїмісѹ шї
побъ фачет кѹпоскѹте ачестеа :

Лїпса кѹвѹптърїлор вісерїчеѹї е де
мѹлт кѹпоскѹтъ — шї акоперїреа лїпсі мѹлт
дорїтъ. Дп мѹлте пърці дела мѹлді ам
дпделес, кѹмкъ маї фолосїторїѹ лѹкрѹ дп
фїїнда де фадѹ п'ар пѹтеа фї декѹт едіціа
кѹвѹптърїлор вісерїчеѹї; кѹчі дп лїпса
ачестора мѹлді преодї дп вісерїчі так, дп-
вѹдѹтърїле чередї амѹдеск; вісерїчіле сѹлт
десвръкате де фртседа шїешї кѹвїїнчобъ,
ші оїле челе кѹвѹптътоаре рѹтъп фърѹ
мѹлгѹїаре, шезѹнд дп тѹвра морції.

Тоте націїле Езропеї саѹ дпгрїжіт де-
спре сбртеа сѹфлетеаскѹ а фїїлор сеї; аѹ
пенѹтърате дпвѹдѹтърї крещїнеѹї, каре
дпдестѹлеазѹ сѹпетоса мїпте омеласкѹ,
ші стрѹват пѹпъ ла челе маї свѹтіле а
їнімі сїмдірї; дптокмїтѹшаѹ не остенїді
скрїїторї кѹвїїтеле сале шї пентрѹ четѹді,
ворвітаѹ шї пентрѹ сате; свїтѹсаѹ кѹ стї-
лѹл сеѹ ка кѹрпѹлѹ пѹпъ ла челе маї
дпалте, словозїтѹсаѹ шї пѹпъ ла челе маї
де жос; пѹї дпкїетърѹ а кредїндїї, пѹї дп-
вѹдѹтърѹ моралъ деспре каре дп дескїлі-
ніте форме, прекѹм треапта їскѹсірї ом-
неїді адѹче кѹ сіне — се пѹ фїе кѹвѹпта-
тъ дпвѹдѹторї крещїнеѹї а кѹлтелор на-
дїї езропене: дарѹ ротѹнїї пострї кѹ пѹ-
міреа казанїей, шї а предїчелор а пенѹрї-

торїлѹї преот Петрѹ Маїор тоатъ а са
літератърѹ вісерїчеаскѹ месне о пот сѹ-
върші. Ачеаста шї алте маї мѹлте прїчіні
дптърїте прїп провокаціа шї пъртїпїреа
епїскопїлор ротѹнеѹї м'аѹ дпдестѹлат ка
сѹ мѹ апѹк де едіціа пѹмїтѹлѹ Опѹ. Дар
віне ам щїїт, кѹмкъ пѹтерїле сїпгѹратїче
ші десгїпате пѹдїнѹ жертѹѹ пот адѹче пе
алтарїл чел сѹѹнт а вації пѹстре, їарѹ
дппрезнате сѹлт дп старе мѹлт род а мїж-
лочї; дїп прївінда ачеаста м'ам рѹгат де
ѹпї дїптре кѹпоскѹдїї меї, шї мѹ рог акт-
ма де тоді фїї, шї фърѹ дескїліпїре де тоді
преодї вації ротѹне, ка сѹ мѹ ажѹте дп
сѹвѹршїреа лѹкрѹрїї ачестїа тѹтѹрор фо-
лосїторѹ, трїмецінд скрїсорїле сале ла сѹѹ-
скрїсѹл едітор. Афлатам дїптр'ачеїа, де
каре м'ам рѹгат шї сїргѹїторї шї ѹпї, а-
флатам шї левешї шї рѹї; афлатам дптре
еї шї вїї, афлатам шї морції; лѹдѹтѹмѹаѹ
ѹпїї пропѹсѹл, дефѹїмѹтѹлаѹ алці. Дптре
ачесте дппрежѹтърї, несокотїнд кѹ пед-
чїле че мї саѹ пѹс, шї доарѹ мї се вор
пѹне, кѹ одїхнїтъ дпсѹфелеїре, асчептѹнд
дела вїїторїѹ тот віпеле даѹ сѹѹ тїпарїѹ
томѹл дп I. а кѹвѹптърїлор крещїнеѹї
сѹѹ ачест тїтлѹ: Кѹвѹптърї вісерїчеѹї
не серѹторї, дѹмїнечі шї дескїліпїте дп-
тѹмплърї пентрѹ фолосѹл тѹтѹрор пре-
одїлор, пѹсторїлор сѹфлетешї шї мїренїлор
ротѹнїї де прїп четѹді, шї де прїп сате
парте лѹкрѹте парти кѹлесе де сѹѹскрїсѹл
едїтор. Де ѹнде месне се vede, кѹ пре-
кѹм ачест, аша шї зртѹтѹреле томѹрї сѹ
вор дппърці дп треї пърці, кѹпрїнѹнд
партеа чеа дїптъїе кѹвѹптърї не серѹторї,
а доао не дѹмїнечі, а треїа не дескїліпїте
дптѹмплърї дптрѹ ачел кїп дптокмїте:
ка шї четѹділе сѹ ле дпдестѹлезе, шї

сателе съ ле лѣmineze; ші дпвѣдаці кѣ десѣтаре съ ле чітеаскъ, ші не дпвѣдацілор се фолосеаскъ — de unde зрмеазъ: кѣткъ стілѣл кѣвѣптерілор дѣпъ планѣл коллаборанділор, ші десмілініреа овцетѣрілор — ва фі ші дпалт ші котѣп, ші дпфлоріт ші де овце. Ne авѣнд едіторѣл алт скоп афаръ де дпайнтареа вѣпѣлѣ тотал, іар пѣ а са довѣндѣ саѣ респлѣтіреа остепелелор, предѣл кѣвѣптерілор дпкѣт аѣ фост кѣ пѣтінде ал скѣрїда саѣ сіліт; ка фїенде-каре вісерікѣ ші преот кѣт де сѣрак съ ші ле пѣтѣ кѣтѣра. Пентрѣ ачееа предѣл зпзіа том де кѣте 20 де коле дп 8 маре ва фі пѣмаї 1 ф. арѣ.; ванїї пѣмаї ла прїміреа фїенде-кѣрѣїа том съ вор плѣтї, ка аша фѣрѣ пічі о гревтате тоді съ ші ле пѣтѣ агонїсі. — Чеї че вор пѣпѣтѣра не 10 есемпларе вор прїмі зпѣл гратїс. Тїпарїѣл дпсѣ пѣмаї атѣпчі съ ва дпчепе кѣнд пѣтѣрѣл пѣпѣтѣранділор ва сѣї ла атѣта, ка съ се пѣтѣ акоперї келтѣелеле тїпарїѣлѣ. Дпсѣ не дпдоїндѣтѣ деспре деперозїтатеа епіскопїлор ші преодїлор ромѣнеці, тѣ паше пѣдѣдѣа: кѣткъ не пашїле че зрмеазъ кѣвѣптерїле ла лѣтїпѣл кѣ слове дірїліане скоасе тѣтѣрор съ вор пѣтѣ адманѣа. — Пѣпѣтѣрадіа съ ва фаче: Дп Бѣгарїа ла тоді преал. ші преаосф. DD. епіскопї, DD. вікарї, А. ші віче-протопопї ромѣнеці, де карїї дп пѣтѣле а тоатеї падії кѣ зпїлінде тѣ рог, ка кѣ пѣтерпїка са пѣртіпїре се спрїжінеаскъ дптрепїндерѣа ачееаста. Афаръ де ачееа дп Бѣда ла D. кап. хонор. ші ревізор Теодор Аарон. Дп Орадїа маре ла D. Іосїф Пап Селеѣан кап. ші дїректор

капц. Дп Арад ла D. дїр. Дїм. Константїні. Дп Тїмїшѣра ла D. пар. ші асесор Конст. Петровїчі ші ла D. пар. ші протопоп Авраам Mazin. Дп Лѣгож ла D. пар. ші проф. Ігнатїе Взіа ші ла D. пар. ші асесор Конст. Берчан. Дп Оравїда ла D. пар. ші прот. Софронїе Івашко, ла Бісерїка алѣв, ла D. дїр. Лога. Дп Марамѣрѣш, дп Сїгет ла D. вікарїѣ Anderko. Дп Іод ла D. прот. Ман. Дп Баїа маре ла D. пар. ші прот. Фаці. Ла Бѣгвар ші Еперїеш ла канѣларїа епіскопеаскъ ші ла тоді чеїалалді націоналіці зелоші, карїї віне ар вої а кѣлѣце пѣпѣтѣранді. — Дп Трансїлванїа: Дп Блаж ла канѣларїа епіскопеаскъ ші D. кап. Цїпар. Дп Брашов ла редакція Gazetteї de Трансїлванїа. Дп Сїбіѣл ла канѣларїа епіскопеаскъ ші ла D. прот. Манїѣ, ші ла D. дїр. Фѣле. Прїп сказне ші комїтате ла колекторїї Gazetteї de Трансїлванїа ші DD. А. ші віде-протопопї. — Дп Romania: Дп Бѣкѣрѣщї ла канѣларїа преастр. ші дпалт преаосф. мїтрополїт, ші дп лївѣрїїле DD. Валѣаѣт ші Романов. Дп Країѣва ла D. инспектор ші проф. І. Маїорескъ, не ла жѣдеге ла DD. прот. ші професорї. — Дп Молдавїа: ла канѣларїа преастрѣл. ші преаосф. мїтрополїт, ші ла редакція Алїнеї ромѣнеці, не ла жѣдеге ла DD. протопопї ші професорї. — Де карїї тоді, сѣвскрїсѣл едітор се рѣгѣ ка кѣ патронїмеа са се ажѣте ачееаста де лїпсѣ ші тѣлѣт фолосїтоаре дптрепїндерѣ.

Ciriacușd Пап,

преот ші проф. ром. дп Беїзн, а с. сказн, а Орѣзїї марї ші а тѣрїѣлѣї district dela Kioar асесор.